

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 194/2015 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen Fortum Oyj:n ja Outokumpu Oyj:n omistajaohjauksesta Fennovoima Oy:n hankkeessa

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Hanna Halmeenpään /vihr ym. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 194/2015 vp:

Onko Fortum Oyj:n kanssa käyty omistusohtauksellisia neuvotteluja siitä, onko Fortumin osallisuus Fennovoima Oy:ssä liiketaloudellisesti kannattavaa, omistajia hyödyttävää ja Fortumin strategian mukaista,

onko Outokumpu Oyj:n kanssa käyty omistajaohjauksellisia neuvotteluja siitä, onko Solidiumin vuosina 2012 - 2013 yhtiöön kohdistama yli 500 miljoonan euron subventio kohdentunut perusterästeollisuuden ja työllisyyden tukemiseen vai onko tätä tukea sijoitettu Fennovoima Oy:n osakkeisiin,

näkeekö hallitus Fennovoiman 60 %:n kotimaisen omistuksen täyttyvän nykyisellä osakajoukolla, josta useat ovat ilmoittaneet, etteivät aio jatkossa rahoittaa hanketta ja ovat pyrkineet aktiivisesti irti omistuksistaan Voimaosakeyhtiö SF:ssä,

onko ehtojen mukaiseen kotimaisen omistuksen osuuteen luettavissa sellainen osakas, joka saa rahoitusta liiketoimiinsa venäläisistä pankeista, kuten EU:n pakotelistalla olevasta Sperbankista ja

onko valtioneuvosto tietoinen keskusteluista, joissa Venäjän valtio tai venäläiset suuret yhtiöt, kuten Rosatom, olisivat taivuttaneet Fortumia osallistumaan Fennovoiman ydinvoimahankkeeseen käyttäen Fortumin laajoja energiaomistuksia Venäjällä?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Kysymykseen siitä, onko Fortumin kanssa käyty omistajaohjauksellisia neuvotteluja, ja onko Fortumin osallisuus Fennovoima Oy:ssä liiketaloudellisesti kannattavaa, omistajia hyödyttävää ja Fortumin strategian mukaista, totean, että niin Fortumin kuin muidenkin yhtiöiden liiketoimintastrategiasta vastaa yhtiön hallitus. Suomen hallitus ei ole käynyt Fortum Oyj:n kanssa omistusohtauksellisia neuvotteluja.

Fortum on pörssilistattu yhtiö, jolla on itsenäinen hallitus ja jonka tehtävänä on vastata yhtiön liiketoimintastrategiasta. Valtio-omistaja kuten varmasti muutkin sidosryhmät keskustelevat

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 194/2015 vp

säännöllisesti yhtiöiden toimivan johdon kanssa. Johdolle voidaan esittää kysymyksiä ja näkemyksiä yhtiöitä koskien ja johto vastaa näihin ottaen huomioon pörssiyhtiön statuksen ja muun sääntelyn. Osa valtioneuvoston jäsenistä onkin käynyt Fortum Oyj:n kanssa hankkeesta informoivaa keskustelua. Fortumin osallisuus Fennovoima Oy:ssä on kuitenkin yhtiön oma päätös.

Kysymykseen siitä onko Outokumpu Oyj:n kanssa käyty omistusoikeuksellisia neuvotteluja siitä, onko Solidiumin vuosina 2012—2013 yhtiöön kohdistama yli 500 miljoonan euron subventio kohdentunut perusterästeollisuuden ja työllisyyden tukemiseen vai onko tätä tukea sijoitettu Fennovoima Oy:n osakkeisiin, totean, että Outokumpu toteutti merkintäoikeusannin vuonna 2012 samaan aikaan tehtävän Inoxium-järjestelyn kanssa. Vuonna 2014 Outokumpu toteutti uuden merkintäoikeusannin.

Osakeannit ovat olleet markkinaehtoisia toimia, ja yhtiöön on Solidiumin ohella sijoittanut lisää pääomaa myös muut sijoittajat. Näin ollen kyse ei ole ollut subventiosta vaan normaalista markkinaehtoisesta toiminnasta. Solidium on myös myynyt Outokummun osakkeita markkinoille. Yhtiön vuosikertomuksen mukaan vuonna 2014 sen Outokumpuun tekemän lisäsijoituksen arvo oli myyntihetkellä kolminkertaistunut ja myymällä hieman alle puolet näistä osakkeista Solidium sai tuolloin tekemänsä lisäpanostuksen puolitoistakertaisena takaisin.

Solidiumin toimitusjohtaja linjaa vuosikertomuksessa, että ”pyrimme osaltamme varmistamaan, että näillä yhtiöillä on mahdollisuus kasvaa Suomesta käsin ja että omistaja kykenee tarjoamaan niille riittävän tuen ja pääoman perusteltujen strategisten liikkeiden toteuttamiseen”. Lisäksi Solidium linjaa vuosikertomuksessaan, että omistajatavoitteidensa toteuttamiseksi Solidium pitää säännöllisesti yhteyttä kunkin yhtiön hallitukseen ja toimitusjohtajaan ja muuhun johtoon. Aivan kuten edellisessä Fortumia koskevassa vastauksessa, voidaan nytkin todeta, että yhtiöiden johdon tapaaminen säännöllisesti kuuluu normaaliin omistajan toimintatapoihin.

Valtioneuvoston 18.9.2014 tekemässä ja eduskunnan 5.12.2014 voimaan jättämässä periaatepäätöksessä todetaan mm., että

Rakentamislupaa harkittaessa arvioidaan myös ydinenergiain 5 § ja 18 §:n mukaisesti, onko yhtiön omistus pohja yhteiskunnan kokonaisedun edellyttämällä tasolla. Valtioneuvoston käsityksen mukaan Fennovoiman omistuksesta selkeän enemmistön tulee olla toimijoilla, joiden asuin- tai kotipaikka on EU:n tai EFTA-maiden alueella ja tämän omistuksen tulisi olla vähintään 60 %. Kysymys on valtioneuvoston näkemyksen mukaan erittäin tärkeästä kansallisesta edusta, jolla varmistetaan maan energiapolitiikan ohjattavuutta ja sen myötä maan huoltovarmuutta. TEM seuraa yhtiön omistus pohjaa sekä hankkeen toteutusaikana että voimalaitoksen valmistuttua.

Fennovoima ilmoitti 5.8.2015 uusista omistajista rakentamislupahakemuksen täydennyksellä. Työ- ja elinkeinoministeriö teki 5.8.2015 myönteisen arvion valtioneuvoston periaatepäätöksessä vuonna 2014 asetetun omistusedellytyksen täytymisestä. Työ- ja elinkeinoministeriö ilmoitti 5.8.2015, että Fennovoiman lupahakemus siirtyy rakentamislupahakemuksen ydinenergiain mukaiseen käsittelyyn, joka kestää vähintään kaksi vuotta. Valtioneuvosto tekee päätöksen ha-

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 194/2015 vp

kemuksen johdosta lausuntokierroksen jälkeen, aikaisintaan vuonna 2018. Valtioneuvoston päätöksessä tullaan ottamaan kantaa periaatepäätöksessä vuonna 2014 asetetun omistusedellytyksen täyttymisestä.

Työ- ja elinkeinoministeriö seuraa Fennovoiman omistusohjaa sekä hankkeen toteutusaikana että voimalaitoksen valmistuttua. Oleellista vähintään 60 % ehdossa on määräysvallalla, jotta valtioneuvoston näkemys maan energiapolitiikan ohjattavuudesta ja sen myötä maan huoltovarmuutta voidaan varmistaa.

Hallitus ei ota kantaa Fennovoiman yksittäisten omistajien ilmoituksiin omistuksistaan. Migrit Solarna Energija d.o.o. ei omista Fennovoimaa.

Hallitus ei ole tietoinen keskusteluista, joissa Venäjän valtio tai venäläiset suuret yhtiöt, kuten Rosatom, olisivat taivuttaneet Fortumia osallistumaan Fennovoiman ydinvoimahankkeeseen käyttäen Fortumin laajoja energiaomistuksia Venäjällä. Hallitus ei ota kantaa yritysten välisiin neuvotteluihin.

Helsingissä 22.10.2015

Pääministeri Juha Sipilä